

РЕГІОНАЛЬНІ ІННОВАЦІЙНІ СИСТЕМИ: ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ

© Данилович М.П., 2011

Історія розвитку провідних країн світу показує, що лише постійне підвищення інноваційної та інвестиційної активності дозволяє їм ефективно функціонувати і розвиватись та будувати економіку, фундаментом якої є знання. Перехід вітчизняної економіки до економіки знань потребує формування в країні повноцінної системи, за допомогою якої створюються комфортні умови для інтеграції наукових, промислових та фінансових структур в національну інноваційну систему (НІС), в рамках якої, формуються регіональні інноваційні системи (РІС).

Ефективність функціонування РІС залежатиме від багатьох чинників та їх взаємодії, а саме: структур, що створюють і генерують знання і втілюють їх в розробки (науково-дослідні інститути, вищі навчальні заклади, академічні структури, дослідні лабораторії підприємств); державних інститутів (Міністерства науки і освіти, молоді та спорту України, Державного агентства України з інвестицій та розвитку, Державної інноваційної фінансово-кредитної установи) на які покладені функції фінансової і правової підтримки інноваційної діяльності в регіоні (формування сприятливої кредитної, податкової і митної політики); організацій, які здійснюють фінансування інновацій (Український Банк реконструкції та розвитку, міжнародні фінансові інститути, венчурні та інвестиційні фонди, небанківські фінансові організації та ін.); місцевих органів виконавчої влади у сфері регулювання інноваційних процесів та контролю за функціонуванням наукоємних підприємств; структур, які на регіональному рівні формують сприятливі умови для продукування інновацій (науково-технологічні та наукові парки, технопарки, технополіси та ін.); підприємств різних форм власності, що виробляють та реалізують інноваційну продукцію.

На сьогоднішній день, в Україні сформовані усі елементи інноваційної системи в регіоні, але відсутня скоординована взаємодія між ними, що приводить до автономного функціонування складових РІС і втрати довіри іноземних та вітчизняних інвесторів до вітчизняної інноваційної сфери. В даному контексті, особлива потреба виникає в структурах, що зв'язують інвесторів, розробників, місцеві та регіональні органи влади, інноваційні структури і суб'єкти господарської діяльності для впровадження інновацій, а також координують їх дії.

На нашу думку, найбільш перспективний шлях виходу з даної ситуації, це створення мережі регіональних контактних – координаційних центрів (РККЦ), з наступними функціями: координація діяльності наукових, виробничих, фінансових, адміністративних інституцій в сфері розробки та впровадження інновацій; координація діяльності регіональних бірж інновацій; правовий, фінансово-економічний, технологічний та організаційний супровід інноваційних проектів; представлення інтересів вітчизняних та іноземних інвесторів у владних структурах та фіскальних органах; супровід інноваційних проектів за принципом “Єдиного вікна”; забезпечення доступу вітчизняних та іноземних інвесторів до баз даних потенційних об'єктів інвестування; пошук партнерів-інвесторів для реалізації проектів. При цьому, РККЦ доцільно створювати при органах на які покладено державою функції управління інноваційною діяльністю в регіоні.

Враховуючи вищенаведене, можна зробити висновок, що ефективне функціонування та розвиток РІС можливе лише в тому випадку, коли будуть об'єднані усі складові інноваційного процесу регіону та забезпеченні активні зв'язки між суб'єктами системи та координація їх дій. За цих умов, будуть створені науково-технологічні, організаційно-економічні та соціальні мережі регіону, які сформуєть єдиний технологічний, а в подальшому і економічний простір регіону із здатністю не просто створювати та накопичувати знання, а успішно їх впроваджувати.